

Guy Van Rysseghem

We leven onder sterk gewijzigde klimatologische omstandigheden. Daarnaast streeft men naar reductie van gewasbeschermingsmiddelen, chemische meststoffen enz.

Onze onderzoekers proberen daar een antwoord op te formuleren via nieuwe genomische technieken NGT's genoemd. Deze technieken laten de veredelaar toe om plantensoorten te ontwikkelen die klimaat- en plaagbestendig zijn, naast een hogere opbrengst en die ook minder meststoffen en gewasbescherming nodig hebben. Vandaag valt het resultaat van dit onderzoekswerk in Europa onder de regelgeving van genetisch gemodificeerde organismen, GGO's genoemd.

Nieuwe soepeler wetgeving

Om tegemoet te komen aan verzuchtingen van de sector werkte de Europese Commissie vorig jaar aan een voorstel tot soepeler wetgeving. Het voorstel omvat een deregulering waarbij een reeks planten bekomen met behulp van NTG's vrijgesteld zouden worden van de GGO-wetgeving. Dit wetsvoorstel werd onlangs door het Europees parlement besproken en ons land speelt momenteel een sleutelrol in het dossier via het Belgische voorzitterschap van de Raad van de EU.

Hoe zit dat nu in mekaar?

Bedoeling van de ie-net ingenieursvereniging studiedag die onlangs gehouden werd te Melle, was om wat meer klaarheid te scheppen omtrent de laatste ontwikkelingen. Wat betekent de

De studiedag over "Geknipte planten voor morgen" werd afgesloten met een discussiepanel. Deelnemers aan het panel van links naar rechts waren Nick Vangheluwe van Euroseeds, Soetekin Van Hoye van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij, Guy Depraetere, biooer en ABS-aardappelspecialist, Nicolas Stevens van Better3Fruit en Marc De Loosse van ILVO.

versoepeling in de wetgeving specifiek voor onze Vlaamse landbouw. Katrijn Van Laere ILVO-medewerkster bracht inzicht in de nieuwe genomische technieken (NGT's). Bij de plantenevoluties in de natuur zien we regelmatig mutaties. Zoiets duurt jaren eer we daar iets van merken. Via toepassing van NTG's kan men dat proces reduceren tot maanden ipv jaren. Door phythophthora bij aardappelteelt is er jaarlijks 3 tot 10 billion euro opbrengst verlies. Een aardappelveld bespuit men dan ook gemiddeld 15 keer per seizoen. Bij wilde aardappelsoorten bestaat een gen dat resistent is tegen phythophthora, ook in paprika en tomaat bestaan deze resistente genen. Via mutatie, het wijzigen in de erfelijke eigenschappen, hoopt men deze gen in te planten in de gangbare aardappelsoorten. In de natuur komen weliswaar spontane veranderingen voor, mutaties genaamd. Zo kennen we bij granen 238 mutaties per generatie, in maïs 32, sojabonen 16, tomaten 13. Bij klassieke veredeling duurt het nog te lang om resultaten te hebben, vandaar via NTG's streeft men naar kortere tijdspannen. De NTG's zijn een extra werkmiddel voor de onderzoekers om vlugger tot resultaten te komen. Mocht men bij aardappelen laten getijen, het zou wel 50 jaar kunnen duren eer de gewenste veranderingen zouden plaats grijpen.

Nieuw licht op houding GGO's

In een boeiend debat achteraf zei Guy Depraetere, biooer gespecialiseerd in de aardappelteelt, dat de komst van de NGT's 1 een nieuw licht werpen op de houding tegenover de GGO's. Nog aldus Depraetere is dat op korte termijn Europa deze NGT's zal toelaten naast de andere conventionele zaden, dus zonder de huidige co-existentie maatregelen die wel blijven gelden voor alle andere GGO-vormen. Een duidelijk voordeel hiervan is dat één derde sneller en ook efficiënter kan gekweekt worden bij het bekomen van een nieuw ras, vooral als men in ogenschouw neemt dat meerdere gen-eigenschappen te gelijke tijd meegenomen worden. Dat resulteert in sterkere vooruitgang in de conventionele wereld die nu sneller aangepast zaad- en pootgoed zal bekomen in vergelijking met de klassieke methode. Vooral zal dit vruchten afwerpen in de opbouw van resistentiefactoren tegen ziekten en plagen.

En de bio landbouw

Uiteraard ging bij biooer Guy Depraetere aandacht naar de bio landbouw. Bij de biologische landbouw, heeft men steeds een hard en onduidelijk standpunt ingenomen, met name een totale afwijzing. Met de komst van de NGT-1 is er toch een fundamentele

Katrijn Van Laere trachtte op de studiedag meer inzicht bij te brengen over de nieuwe genomische technieken (NGT's), knippen in het DNA van de planten, wat, hoe en waarom.

kentering waar te nemen. Dit zou een aanleiding moeten vormen om samen te zitten met de beheerders van de bio-wetgeving en het bio-standpunt te herbekijken. Kennis en wetenschappen evolueren en we staan nu voor een nieuwe situatie aldus nog Depraetere.

En België, duwt die aan de kar?

Soetkin Van Hoyer, van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij trachtte de aanwezigen wegwijs te maken in de manier van regelgeving in Europa. Het is enkel de Europese Commissie die een wetsvoorstel mag indienen. De vraag komt van de Europese Raad om een voorstel uit te werken. Er gaan natuurlijk eerst onderhandelingen aan vooraf tussen de lidstaten. Het kwam onover als een sterk bureaucratisch kluwen. Ons land is op dit ogenblik onthouder en moet nog over de streep getrokken worden.

Vanuit Euroseeds, simpel uitgedrukt de vakbond van de zaadhuizen, gaf Nick Vangheluwe zijn visie over de recente ontwikkelingen. Uit zijn betoog onthielden we vooral dat Europa de boot van de toekomst niet mag missen door over-reglementering. In China, bijvoorbeeld, maakt men daar niet zoveel reserves omtrent nieuwe ontwikkelingen in de planten sector.

De talrijke aanwezigen werden verwelkomd door Johan Van Huylenbroeck, voorzitter van de werkgroep Plantenteelt ie-net. De Expertgroep Agrarische Productie en Ecosfeer, werkgroep Plantenteelt van ie-net ingenieursvereniging vzw was organisator van deze studiedag.